

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Wybrane zagadnienia, red. W. Brejnak, W. Woźniak, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych, Łódź 2010, ss. 163.

Recenzowana książka, jest dziełem zbiorowym, zredagowanym przez Wojciecha Brejnaka i ks. Waldemara Woźniaka. Dedykowana jest wybitnemu profesorowi Janowi Szalańskiemu, który poświęcił się badaniom psychologicznym w sektorze resocjalizacji. Warto w tym miejscu podkreślić związek, jaki zachodzi między dorobkiem naukowym Pana Profesora a tytułem niniejszej publikacji. Redaktorzy, odpowiedzialni m.in. za układ i strukturę recenzowanego dzieła, świetnie uwypuklili bardzo istotną kwestię, że zagrożony młody człowiek potrzebuje zarówno szczególnej pomocy psychologicznej (diagnoza), jak i pedagogicznej (rewychowanie, readaptacja społeczna, reintegracja społeczna, resocjalizacja).

Praca składa się z pięciu części. Oto ich tytuły: I. Problemy diagnozy i pomocy psychologiczno-pedagogicznej; II. Z doświadczeń poradni; III. Polemiki i dyskusje o integracji; IV. Integracja – szkolne doświadczenia; V. Integracja – studencki punkt widzenia. Przyjęty układ konsekwentnie i na wielu płaszczyznach rozwija główny problem sformułowany w tytule książki. Została też zauważona bardzo istotna kwestia, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna ma być udzielana nie tylko dzieciom, ale również rodzicom i wychowawcom.

Sięgając do recenzowanej publikacji, czytelnik ma możliwość zapoznania się z różnymi problemami związanymi z udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz poznania działalności poradni na terenie całego kraju. Działalność poszczególnych placówek jest niejednokrotnie innowacyjna. W tym względzie, uwagę zwracają również teksty autorstwa dwóch studentek, z których jedna jest osobą niepełnosprawną. Książka, w znacznej części dotyczy wychowania i nauczania integracyjnego, i wychodzi naprzeciw potrzebie większego dostrzegania w naszym społeczeństwie ludzi niepełnosprawnych, zleczenia ich w toczące się życie, pokazywania ich wartości do pełnego rozwoju tzw. ludzi zdrowych.

Szczególną uwagę, moim zdaniem, należy zwrócić na artykuły, autorstwa – J. Plachy, Z. Lekiewicza, W. Brejnaka, K.J. Zabłockiego i ks. W. Woźniaka. Artykuł autorstwa dr. J. Plachy (Instytut Psychologii UKSW) dotyczy optymalizacji procesu uczenia się i rozwoju, zawiera wiele praktycznych wskazówek dydaktyczno-wychowawczych oraz podkreśla, że nie można zaniedbywać uczenia się i rozwoju poprzez współpracę z innymi. W procesie uczenia się bardzo przydatne mogą okazać się metody erotematyczne, czyli pytające, poszukujące.

Doktor Z. Lekiewicz (Wyższa Szkoła Liderów Społecznych i Mediów w Brwinowie) ukazuje kłopoty z pomiarem inteligencji, wynikające m.in. z istnienia wielu typów inteligencji: logiczno-matematycznej, werbalno-językowej, wizualno-przestrzennej, motoryczno-ruchowej, interpersonalnej, intrapersonalnej, muzyczno-rytmicznej.

Niezmiernie pożyteczna jest treść artykułu W. Brejnaka (Instytut Psychologii UKSW), odnosząca się do problematyki dojrzałości szkolnej, którą stanowią – dojrzałość fizyczna, intelektualna, emocjonalno-społeczna, dojrzałość do nauki czytania i pisanie, do nauki matematyki. Artykuł ten wskazuje też na ryzyko dysleksji oraz zawiera dziewięć wskazań dla rodziców i wychowawców, traktujących o efektywnym kształtowaniu dojrzałości szkolnej.

Profesor dr hab. K.J. Zabłocki (Instytut Psychologii UKSW) prezentuje opinie i oceny odnośnie do nauczania i wychowania integracyjnego. W procesach tych winno się zawsze uwzględniać rodzaj niepełnosprawności – sensoryczną, fizyczną, psychiczną, złożoną. Nie można zapominać, że efektywność edukacji osób z niepełnosprawnością, wiąże się z ich potrzebami psychiczno-społecznymi, a nie tylko z typem i stopniem niepełnosprawności.

Książd dr Waldemar Woźniak (Instytut Psychologii UKSW) wskazuje na strukturę społeczną w szkole integracyjnej, którą stanowią: dzieci niepełnosprawne, wychowawcy oraz dzieci w pełni sprawne. Środkowym ogniwem tej triady jest wychowawca, który winien stać się animatorem dwu-

stronnej komunikacji – między światem ludzi niepełnosprawnych a światem ludzi w pełni sprawnych i odwrotnie. Komunikacja ta winna doprowadzić do stworzenia naturalnego systemu psychoprofilaktycznego, obejmującego obie grupy uczniów, aby ich członkowie, posiadli umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach – w tym radzenia sobie z agresją innych ludzi oraz odporność na pokusy uzależnień.

Książka, może być adresowana do szerokiej grupy odbiorców – nie tylko do psychologów i pedagogów, ale również do przedstawicieli innych dyscyplin naukowych i zawodów, którzy pracują z młodzieżą, w tym do duszpasterzy, katechetów i nauczycieli religii.

Recenzowana książka zasługuje na jednoznaczne i pozytywne wyróżnienie. Prezentowane ujęcia w wielu miejscach wręcz zaskakują nowością. Podkreślić też trzeba, że w sposób umiejętny została połączona naukowość i bardzo praktyczny charakter publikacji.

ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński,
Wydział Teologiczny UKSW

Il Ius divinum nella Vita Della Chiesa, XIII Congresso Internazionale di Diritto Canonico, Venezia 17–21 settembre 2008. A cura di Juan Ignacio Arrieta, Venezia 2010, ss. 1436.

Powołany do życia zaledwie 15 sierpnia 2008 r. Wydział Prawa Kanonicznego im św. Piusa X w Wenecji, który przekształcił się z istniejącego Instytutu Prawa Kanonicznego pod tym samym patronatem, miał zaszczyt zorganizować XIII już Międzynarodowy Kongres Prawa Kanonicznego. Temu wielkiemu wyróżnieniu dał wyraz prof. Juan Ignacio Arrieta w swoim wystąpieniu, podczas którego prezentował tematykę i plan odbywającego się kongresu.

Odpowiedzialna za organizowanie międzynarodowych kongresów prawa kanonicznego jest *Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo*, u której początku stali wybitni kanoniści, tacy jak Pedro Lombardia, Pietro Gismondi i Pietro Agostino D'Avack. Ich staraniem doszło do zawiązania się Międzynarodowego Stowarzyszenia Kanonistów i zorganizowania pierwszego kongresu w Rzymie w 1970 r. Jedynie pierwszy i drugi (1973 r. w Mediolanie) kongres były organizowane na terenie Włoch. Z niemałą zatem satysfakcją podkreślono fakt, iż po 25 latach XIII już kongres odbył się ponownie we Włoszech i to na tak młodym Wydziale Prawa Kanonicznego.

Celem istnienia i działania *Consociatio Internationalis* jest promowanie i upowszechnianie studiów prawa kanonicznego i wyznaniowego, rozwijanie wzajemnych stosunków pomiędzy kanonistami pracującymi na wielu uniwersytetach całego świata, wymiana myśli, prezentacja nowych szkół kanonistycznych czy pojawiających się dyscyplin naukowych w ramach jednej nauki, jaką jest kanonistyka. Przewodniczący *Consociatio* prof. Cesare Mirabelii w swoim wstępnym wystąpieniu z dumą odniósł się do faktycznej realizacji tych celów, które zostały jasno określone przez założycieli Stowarzyszenia. Wyraził jednocześnie pogląd, że obecny, jak i następne Kongresy będą przyczyniały się do realizacji szczytnych celów, jakie stawia przed sobą Stowarzyszenie. Dlatego też każdy z kongresów ma swoją jasno określoną tematykę, a przedstawiciele różnych szkół kanonistycznych z całego świata w swoich naukowych referatach czy komunikatach zgłębiają przewidziane przez Stowarzyszenie problemy naukowe. Cechą charakterystyczną takich spotkań jest wielość myśli i poglądów, które prezentowane są w jednym miejscu i czasie tak wielu kanonistom, teologom czy prawnikom. Na tym polega przewaga takich kongresów nad poszczególnymi publikacjami, które nie zawsze dostępne są dla wszystkich. Podczas kongresów następuje wymiana myśli i poglądów. Najważniejsze jest jednak to, że nie zostają one na długo bez odpowiedzi, lecz wprowadzają w dyskusję i naukową wymianę opinii. Ukazujące się kongresowe akta są znacznym wkładem w rozwój nie